

Standard Eurobarometri 86

Kansallinen raportti

Kansalaismielipide Euroopan unionissa

Suomi

Syksy 2016

Tämä selvitys on Euroopan komission lehdistö- ja viestintäpääosaston tilaama ja koordinoima.

Raportti on Euroopan komission Suomen-edustustolle tehty selvitys.

Raportti ei edusta Euroopan komission mielipidettä.

Raportissa mahdollisesti ilmenevät mielipiteet ovat yksinomaan raportin kirjoittajan tulkintoja.

Standard Eurobarometri 86 – Aalto EB86.2 – TNS opinion & social

Standard Eurobarometri 86

Kansallinen raportti

KANSALAISMIELIPIIDE EUROOPAN UNIONISSA

SUOMI

<http://ec.europa.eu/COMFrontOffice/PublicOpinion>

Tämä selvitys on Euroopan komission lehdistö- ja viestintäpääosaston tilaama ja koordinoima.

Raportti on Euroopan komission Suomen-edustustolle tehty selvitys.

SISÄLLYSLUETTELO

I JOHDANTO	2
II SUOMALAISET JA EUROOPAN UNIONI	2
III TIEDONSAANTI EUROOPAN UNIONIA KOSKEVISSA ASIOISSA	4
IV SUOMALAISTEN NÄKEMYKSIÄ EUROOPAN UNIONISTA JA SEN TAVOITTEISTA	5
V JOHTOPÄÄTÖKSET	10

I JOHDANTO

Tässä raportissa esitetään keskeiset tulokset tutkimuksesta, jolla on selvitetty kansalaisten suhtautumista Euroopan unioniin. Tutkimuksen kysymyksenasettelu kattaa useampia teemakokonaisuuksia. Yhteenvedossa sivutaan suhtautumista Euroopan unioniin, tiedonsaantia EU:ta koskevista asioista sekä näkemyksiä EU:n toiminnasta ja tavoitteista.

Eurobarometri-kysely toteutettiin kaikissa jäsenvaltioissa, viidessä ehdokasmaassa ja Pohjois-Kyproksella viime vuoden marraskuun 3. ja 16. päivien välisenä aikana.

Kyselyyn osallistui kaiken kaikkiaan 32 896 yli 15-vuotiasta vastaajaa, joista 27 705 oli EU:n jäsenmaiden kansalaisia. Suomessa haastatteluja tehtiin 1.005.

Euroopan unionin tasolla mielipidetiedustelun tekoa koordinoi TNS Political & Social. Suomessa haastattelut suoritti TNS Gallup Oy. Haastattelut tehtiin henkilökohtaisesti ja kussakin maassa maan omilla kielillä.

Raportti on yhteenveto tutkimuksen keskeisistä tuloksista. Yhteenvedon tehtävänä on tarjota yleiskuva ja jäsentää moninaista aineistoa.

II SUOMALAISET JA EUROOPAN UNIONI

Tutkimuksessa selvitettiin yhteenkuuluvuutta Euroopan unioniin. Tämän teeman taustoittamiseksi seuraavassa tarkastellaan näkemyksiä Euroopan unionin arvoista, kuinka EU näyttäytyy itselle, missä määrin Euroopan unioniin identifioidutaan.

Rauha, ihmisoikeudet ja lakien kunnioittaminen Euroopan unionia parhaiten edustavat arvot

Vastaajalle lueteltiin erilaisia arvoja ja kysyttiin, mitkä kolme kuvaavat parhaiten Euroopan unionia ja mitkä niistä ovat hänelle henkilökohtaisesti tärkeimpiä.

Suomalaisten mielestä keskeisimpiä Euroopan unionia edustavia arvoja ovat rauha (51 % valitsee kolmen keskeisimmän joukkoon), ihmisoikeudet (45 %), lakien kunnioittaminen (39 %) sekä demokratia (31 %). Suvaitsevaisuus, solidaarisuus (toisten tukeminen) sekä itsensä toteuttaminen eivät suomalaisten mielestä ole kuvaavimpia EU:n arvoja.

Suomalaisista suurempi osa kuin EU28-maiden kansalaisista keskimäärin liittyy rauhan, ihmisoikeudet ja lakien kunnioittamisen Euroopan unioniin.

Näkemykset EU:ta edustavista arvoista vastaavat kohtuullisen hyvin suomalaisille tärkeitä henkilökohtaisia arvoja. Tärkeimpiä henkilökohtaisesti ovat rauha (52 %), ihmisoikeudet (48 %) ja ihmiselämän kunnioitus (41 %). Muiden kulttuurien kunnioittaminen, solidaarisuus, itsensä toteuttaminen ja uskonto koetaan vähemmän tärkeiksi.

Rauha sekä ihmisten, tavaroiden ja palveluiden vapaa liikkuminen myönteisimmät EU:sta aiheutuvat asiat

Suomalaisilta tiedusteltiin tutkimuksessa, mikä on heidän mielestään kaikkein myönteisin Euroopan unionista aiheutuva asia.

Suomalaiset pitävät parhaana EU:n jäsenvaltioiden välistä rauhaa (37 % pitää sitä parhaana EU:n mukana tulevana asiana). Toiseksi useimmat (28 %) ovat sitä mieltä, että ihmisten, tavaroiden ja palveluiden vapaa liikkuminen on kaikkein myönteisin EU:sta aiheutuva asia.

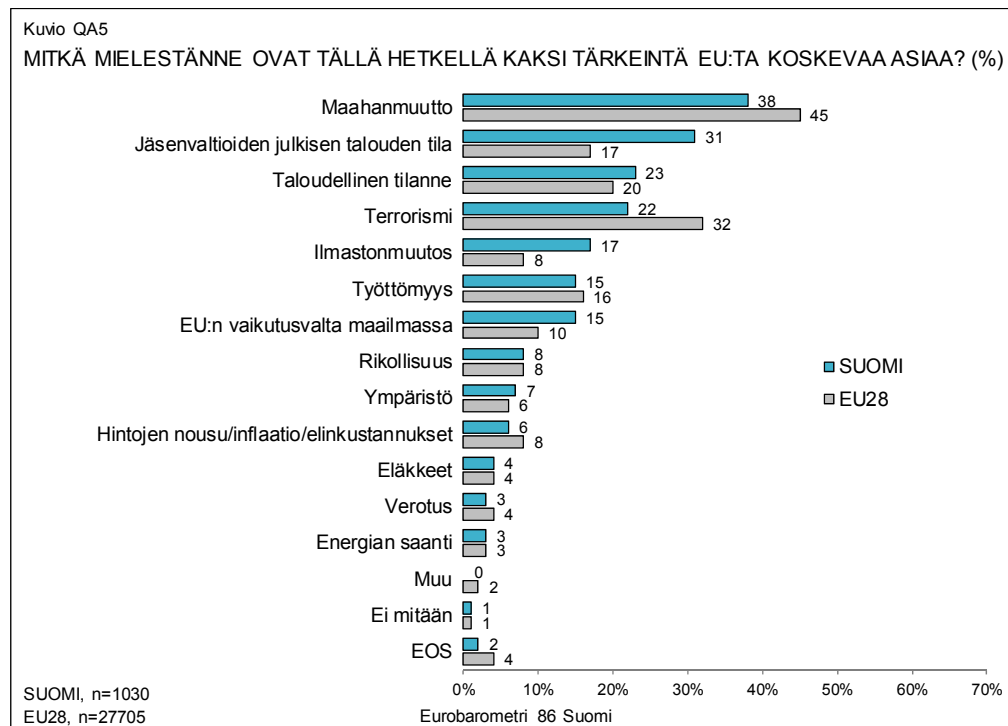
Vastaajat saivat mainita myös kaksi muuta positiivista, Euroopan unionin myötä tullutta positiivista asiaa. Sosiaaliturvan taso, euro ja Erasmus-kaltaiset opiskelijoiden vaihto-ohjelmat ovat sellaisia.

EU:n taloudellinen valta tai sen poliittinen ja diplomaattinen vaikutusvalta muualla maailmassa eivät suomalaisten mielestä lukeudu sen myönteisimpiin asioihin.

Maahanmuutto ja jäsenvaltioiden julkisen talouden tila ovat EU:n suurimmat ongelmat

Kansalaisilta kysyttiin tutkimuksessa myös, mitkä ovat kaksi tärkeintä Euroopan unionia koskevaa ongelmaa. Koska kaikki vaihtoehtoina olleet asiat ovat sinällään tärkeitä, vastaajan tuli valita kolmesta asiaa sisältäneeltä listalta korkeintaan kaksi tärkeimpänä pitämäänsä.

Suurimmaksi ongelmaksi nousee suomalaisten keskuudessa maahanmuutto (38 % valitsee kahden tärkeimmän joukkoon). Toiseksi keskeisimmäksi suomalaiset valitsevat jäsenvaltioiden julkisen talouden tilan (31 %) ja kolmanneksi tärkeimmäksi taloudellisen tilan yleisesti (23 %). Terrorismin mainitsi melkein yhtä moni (22 %). Listan tyveen jääviä eli vähemmässä määrin keskeisiä haasteita ovat eläkkeet, verotus ja energian saanti.

Verrattaessa suomalaisten vastauksia kaikkien jäsenmaiden yhteenlaskettuihin vastauksiin, voidaan todeta tärkeimpien ongelmien profiilin olevan pääpiirteissään yhdenmukainen. Jäsenmaiden julkisen talouden tilaa suomalaiset kuitenkin pitävät muita EU-kansalaisia tärkeämpänä kysymyksenä. Terrorismin suomalaiset mainitsevat hieman harvemmin kuin EU-kansalaiset yleensä.

Suomalaisten enemmistö kokee olevansa sekä suomalainen että eurooppalainen

Enemmistö suomalaisista identifioituu sekä suomalaiseksi että eurooppalaiseksi. 56 prosenttia ajattelee niin. Neljä prosenttia tuntee itsensä ensisijaisesti eurooppalaiseksi ja toissijaisesti suomalaiseksi. Prosentti kokee olevansa vain eurooppalainen. Kaikkiaan 38 prosenttia tuntee olevansa vain suomalainen.

Hieman useampi kuin kaksi suomalaista viidestä (44 %) arvioi olevansa jollakin tavoin kiintynyt Euroopan unioniin.

Enemmistö (54 %) arvioi, ettei ole kovin tai lainkaan kiintynyt siihen. Suomalaisista pienempi osa (44 %) kuin EU-kansalaisista keskimäärin (51 %) tuntee kiintymystä Euroopan unioniin.

Suomalaiset tuntevat Euroopan unionia enemmän kiinnittymistä Eurooppaan yleensä. Useampi kuin kaksi kolmesta (69 %) tuntee olevansa siihen vähintään melko kiintynyt.

III TIEDONSAANTI EUROOPAN UNIONIA KOSKEVISSA ASIOISSA

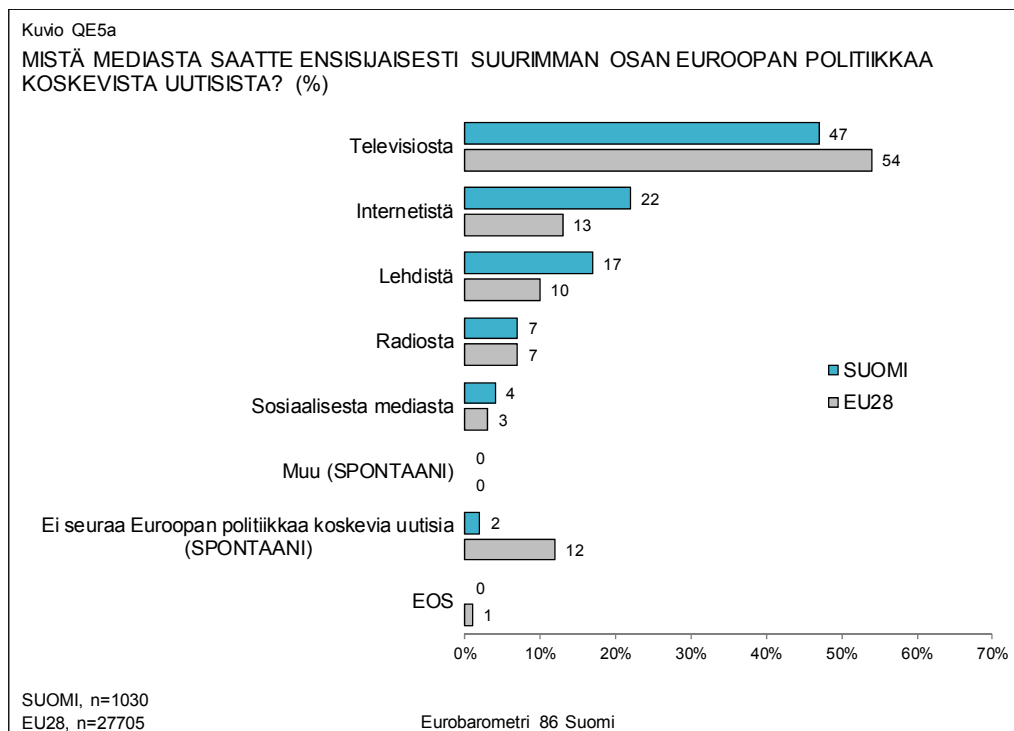
Enemmistö uskoo olevansa hyvin perillä Euroopan asioista

Enemmistö suomalaisista (59 %) uskoo olevansa vähintään melko hyvin perillä Euroopan asioista. Hieman harvempi (47 %) arvelee samaa suomalaisista yleensä. Joka toinen (51 %) epäilee, etteivät suomalaiset tunne Euroopan asioita kovin hyvin. Kaksi viidestä (40 %) epäilee, ettei ole kovinkaan hyvin perillä niistä.

Suomalaiset arvelevat niin omansa kuin muiden suomalaistenkin tietämyksen Euroopan asioista paremmaksi kuin EU-kansalaiset keskimäärin. Suomalaiset olettavat oman tiedontasonsa liki EU:n parhaimmaksi.

Suomessa internet ja lehdet ovat tärkeämpiä tietolähteitä kuin useimmissa muissa EU-maissa

Melkein puolet (47 %) suomalaisista sanoo saavansa Eurooppaa koskevat uutisensa ensisijaisesti televisiosta. Internet on keskeisin kanava runsaalle viidesosalle (22 %), painetut sanomalehdet 17 prosentille.

Suomessa internet on keskeisemmässä asemassa kuin useimmissa muissa EU-maissa. Internet on EU-maissa tärkein tietolähde Euroopan asioissa keskimäärin 13 prosentille, Suomessa 11 prosenttiyksikköä useammalle. Suomessa myös sanomalehdet korostuvat ensisijaisena tietolähteenä verrattuna muihin EU-maihin keskimäärin.

Tutkimukseen osallistuneet saivat kertoa myös, mitä kaikkia lähteitä he käyttivät etsiessään tietoa Euroopan politiikkaan liittyvistä asioista.

Televisio nousee tälläkin tavalla keskeisimmäksi yksittäiseksi lähteeksi. Se on tärkeä kolmelle suomalaiselle neljästä (75 %), ja sen merkitys on suurin eurooppalaisille yleensäkin (72 %).

Joka toinen suomalainen (50 %) löytää Euroopan politiikkaa koskevaa tietoa internetistä. Sosiaalinen media tarjoaa aihetta koskevaa informaatiota 16 prosentille suomalaisista.

Osa saa tietoa sekä internetistä että sosiaalisesta mediasta. Kun päällekkäisyyden poistaa, internetin kokonaisvaikutus on suomalaisten parissa 53 prosenttia. Se on selvästi suurempi kuin EU-kansalaisten parissa keskimäärin (37 %).

Myös painetut sanomalehdet ovat suomalaisille (60 %) tärkeämpi lähde kuin eurooppalaisille yleensä (37 %). Radiosta tietoa saa Suomessa yhtä suuri osa (34 %) kuin EU-kansalaisista keskimäärin (35 %).

Tiedotusvälineet kohtelevat EU:ta tasapuolisesti

Tulosten mukaan suomalaisten valtaenemmistö antaa vapauttavan tuomion tiedotusvälineille. Enemmistö uskoo niin television (72 %), radion (70 %) kuin lehdistönkin (72 %) käsittelevän EU:ta tasapuolisesti.

Pieni vähemmistö arvioi EU:n näyttävätyvän televisiossa, radiossa ja sanomalehdissä liian myönteisessä sävyssä. Hyvin harva otaksuu tiedotusvälineiden kohtelevan EU:ta liian kielteisesti.

Suomalaisten käsitykset ovat samankaltaiset kuin EU-maiden kansalaisilla keskimäärin. Vaikuttaa siltä, että useimpien maiden mediat kohtelevat kansalaisten mielestä EU:ta tasapuolisen neutraaliin sävyyn.

IV KANSALAISTEN NÄKEMYKSIÄ EUROOPAN UNIONISTA JA SEN TAVOITTEISTA

Euroopan unionilla on työllisyyden, kasvun, oikeudenmukaisuuden ja demokraattisen muutoksen ohjelma, jolla tavoitellaan EU:n uudistumista.

Ohjelma painottuu kymmeneen painopistealueeseen, joihin EU:n toimielimet keskittyvät. Nämä ovat: 1) työllisyys, kasvu ja investoinnit, 2) digitaaliset sisämarkkinat, 3) energiaunioni ja ilmastotoimet, 4) sisämarkkinat, 5) talous- ja rahaliitto, 6) EU:n ja Yhdysvaltojen vapaakauppa, 7) perusoikeudet, 8) maahanmuutto, 9) EU maailmannäyttämöllä, 10) demokraattinen muutos.

Euroopan taloudellinen tila arvioidaan heikoksi, mutta kasvuun uskotaan

Enemmistö (55 %) suomalaisista pitää Euroopan taloudellista tilaa huonona. Suomalaisten näkemykset ovat hiukan synkempiä kuin EU-kansalaisten keskimäärin.

Suomalaiset uskovat, että EU:lla on keinoja kasvun ja työllisyyden edistämiseksi. Jäsenvaltioiden julkisen talouden tilan parantaminen ja työttömyyden vähentäminen kuuluvat kansalaisten mielestä tärkeimpien tavoiteltavien asioiden joukkoon.

Suomalaisten enemmistö (61 %) katsoo, että Euroopan unionilla on riittävästi valtaa ja välineitä puolustaa Euroopan taloudellisia etuja maailman talousmarkkinoilla.

Valtaosa kansalaisista sekä Suomessa (76 %) että EU:ssa yleensäkin (71 %) on sitä mieltä, ettei julkisen velan vähentämiseen tähtäviä toimenpiteitä voi viivyttää.

Suomalaisten mielestä julkisia varoja pitäisi käyttää yksityisen sektorin investointien elvyttämiseen EU-tasolla (58 %). Osaksi tämä näkemys saa selityksen siitä, että valtaosa suomalaisista (78 %) uskoo yksityisellä sektorilla olevan julkista sektoria paremmat mahdollisuudet luoda uusia työpaikkoja.

Suomalaisten luottamus yksityisen sektorin kykyyn luoda työpaikkoja on jonkin verran suurempi kuin EU-maiden kansalaisilla keskimäärin.

Suomalaisten niukka enemmistö (55 %) ajattelee talouskriisin vaikutusten työmarkkinoihin saavuttaneen jo huippunsa ja asioiden olevan hiljalleen paranemassa. 42 prosenttia on toista mieltä, uskoen pahimman olevan vielä edessä. Kokonaisuudessaan suomalaiset ovat kuitenkin hieman optimistisempia kuin EU-kansalaiset keskimäärin.

Yhteiset digitaaliset sisämarkkinat saavat hyväksynnän

EU:n tavoitteena on se, että digitaalitekniikan tarjoamia rajat ylittäviä mahdollisuuksia hyödynnetään nykyistä enemmän. Keinoihin kuuluvat mm. kansalliset suojamuurien purkaminen televiestintäsektorilla, tekijänoikeus- ja tietosuojalainsäädännössä, sekä radiotaajuuksien hallinnoinnissa ja kilpailulainsäädännössä.

Selvä enemmistö suomalaisista (70 %) kannattaa yhtenäisiä digitaalisia sisämarkkinoita EU:n sisällä. Vain yksi kuudesta (17 %) vastustaa ajatusta.

Suomalaiset suhtautuvat digitaalisten sisämarkkinoiden yhtenäistämiseen jonkin verran myönteisemmin kuin EU-kansalaiset keskimäärin.

Enemmistö tukee yhteistä energiapolitiikkaa

Eurooppa on suuressa määrin riippuvainen polttoaineiden ja kaasun tuonnista. Lisäksi energia-alan infrastruktuuria uhkaa rapistuminen, yhteisten eurooppalaisten energiamarkkinoiden rakentaminen takkuilee ja energiapolitiikka on koordinoimatonta.

Euroopan komission tavoitteena on korjata tilanne strategisella uudistuksella, energiaunionilla. Kansallisten tai alueellisten sähkömarkkinoiden yhdistäminen aikaisempaa laajemmaksi yhtenäiseksi sähkömarkkina-alueeksi on yksi komission päätavoitteista.

Enemmistö suomalaisista (67 %) kannattaa jäsenvaltioiden yhteistä energiapolitiikkaa. Runsas neljäsosa suomalaisista (28 %) on sitä vastaan. Suomalaiset suhtautuvat yhteiseen energiapolitiikkaan hieman varauksellisemmin kuin EU-maiden kansalaiset keskimäärin.

Suomalaisten mielestä energiaunionin keskeisimmät tavoitteet ovat uusiutuvan energian kehittäminen ja ilmaston lämpenemistä vastaan taisteleminen.

Suomessa enemmistö (58 %) väestöstä pitää sopivana tavoitteena sitä, että uusiutuvan energian osuutta EU:ssa lisätään 20 prosentilla vuoteen 2020 mennessä.

EU merkitsee suomalaisille vapaata liikkuvuutta

Sisämarkkinoilla tarkoitetaan EU-maiden muodostamaa aluetta, jolla ei ole sisäisiä esteitä tavaroiden, palvelujen, ihmisten ja pääoman vapaalle liikkuvuudelle. Työntekijöiden vapaa liikkuvuus on aina ollut yksi sisämarkkinoiden keskeisistä pilareista.

Suhtautumiseen Euroopan unioniin vaikuttaa vahvasti sisämarkkinoiden toimivuus. Valtaosa suomalaisista (70 %) kokee Euroopan unionin merkitsevän heille itselle henkilökohtaisesti vapautta matkustaa, opiskella ja tehdä työtä kaikkialla Euroopan unionissa.

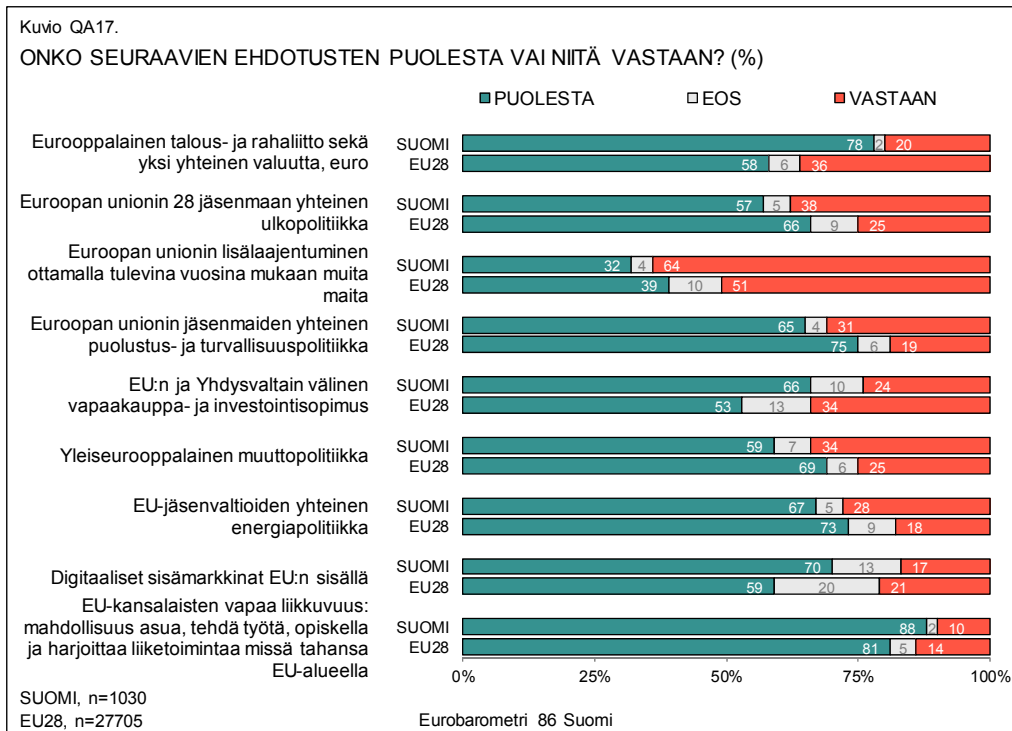
EU-kansalaisten vapaa liikkuvuus, mahdollisuus asua, tehdä työtä, opiskella ja harjoittaa liiketoimintaa missä tahansa EU-alueella saa suomalaisten lähes yksimielisen tuen (88 %). Vain yksi kymmenestä (10 %) suhtautuu asiaan varauksellisesti. Sisämarkkinoiden toimivuus kuuluu ehdottomasti EU:n keskeisiin vahvuuksiin.

Kolme neljästä kannattaa talous- ja rahaliittoa sekä yhteistä valuuttaa

Euroopan talous- ja rahaliitto raamittaa jäsenmaiden taloudellista toimintaympäristöä. Talous- ja rahaliittoon kuuluu talous- ja veropolitiikan koordinointi, yhteinen rahapolitiikka sekä yhteinen valuutta, euro. Kaikki EU:n 28 jäsenvaltiota osallistuvat talous- ja rahaliittoon. Osa valtioista on vienyt yhdentymisen pidemmälle ottamalla euron käyttöön.

Suomalaisista kolme neljästä (78 %) kannattaa talous- ja rahaliittoa sekä yhteistä valuuttaa euroa. Joka viides (20 %) suhtautuu niihin kielteisesti.

Suomalaiset suhtautuvat yhteiseen valuuttaan myönteisemmin kuin EU-kansalaiset keskimäärin.

EU ja Yhdysvallat ovat neuvotelleet vapaakauppa- ja investointisopimuksesta. EU:n ja Yhdysvaltojen välinen vapaakauppasopimus on herättänyt toiveita ja yhtä suuria pelkoja.

Asiaa tiedusteltaessa enemmistö (66 %) suomalaisista kannattaa periaatteessa sopimusta. Vajaa viidesosa (22 %) suhtautuu siihen varauksin.

Suomalaisten kanta asiaan on hieman myönteisempi kuin EU-kansalaisten keskimääräinen näkemys.

Suomalaiset suhtautuvat yksiselitteisen myönteisesti EU-kansalaisten oikeuteen asua ja työskennellä missä tahansa EU-jäsenvaltiossa

Euroopan unioni on muutakin kuin yhteismarkkina-alue. Unioni perustuu yhteisiin arvoihin, jotka määritellään perussopimuksissa ja perusoikeuskirjassa. EU perustuu ihmisarvon, vapauden, demokratian ja yhdenvertaisuuden arvoihin, oikeusvaltion periaatteiden noudattamiseen sekä ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, mukaan luettuina vähemmistöihin kuuluvien oikeudet.

Suomalaisista 17 prosenttia on ehdottoman vakuuttunut, että tietää oikeutensa Euroopan unionin kansalaisena. Enemmistö (58 %) ilmoittaa tietävänsä ne vähintään jossain määrin. Joka neljäs (24 %) ei tiedä oikeuksistaan juurikaan tai ei lainkaan.

Suomalaisten arviot oman tietämyksensä tasosta on selvästi korkeampi kuin EU-maiden kansalaisilla keskimäärin. EU-kansalaisista joka toinen (50 %) olettaa tietävänsä oikeutensa joko ehdottoman varmasti tai ainakin jossain määrin. Suomalaisista näin tekee kolme neljästä (75 %).

Suomalaisten niukka enemmistö (54 %) haluaisi lisää tietoa oikeuksistaan Euroopan unionin kansalaisina. Kaikista EU-kansalaisista sama tarve on käytännössä kahdella kolmasosalla (65 %). Näin suomalaiset ovat vähemmän innokkaita saamaan lisää tietoa oikeuksistaan Euroopan unionin kansalaisina kuin useimpien muiden EU-maiden ihmiset.

Myös neljää perusvapautta eli tavaroiden, palvelujen, henkilöiden ja pääoman vapaata liikkuvuutta voidaan pitää perusoikeuksina.

Suomalaiset suhtautuvat yksiselitteisen myönteisesti EU-kansalaisten oikeuteen asua missä tahansa EU-jäsenvaltiossa (80 % pitää hyvänä asiana). Samansuuntainen tulos saadaan, kun kysytään EU-kansalaisten oikeudesta työskennellä missä tahansa EU-jäsenvaltiossa (87 %).

Tulokset eivät muutu silloinkaan kun tiedustellaan EU-kansalaisten oikeudesta asua tai tehdä työtä Suomessa. Suomalaiset suhtautuvat siihen jopa hieman myönteisemmin kuin EU-kansalaiset keskimäärin.

Maahanmuutto EU:n ulkopuolelta hiertää kansalaisia

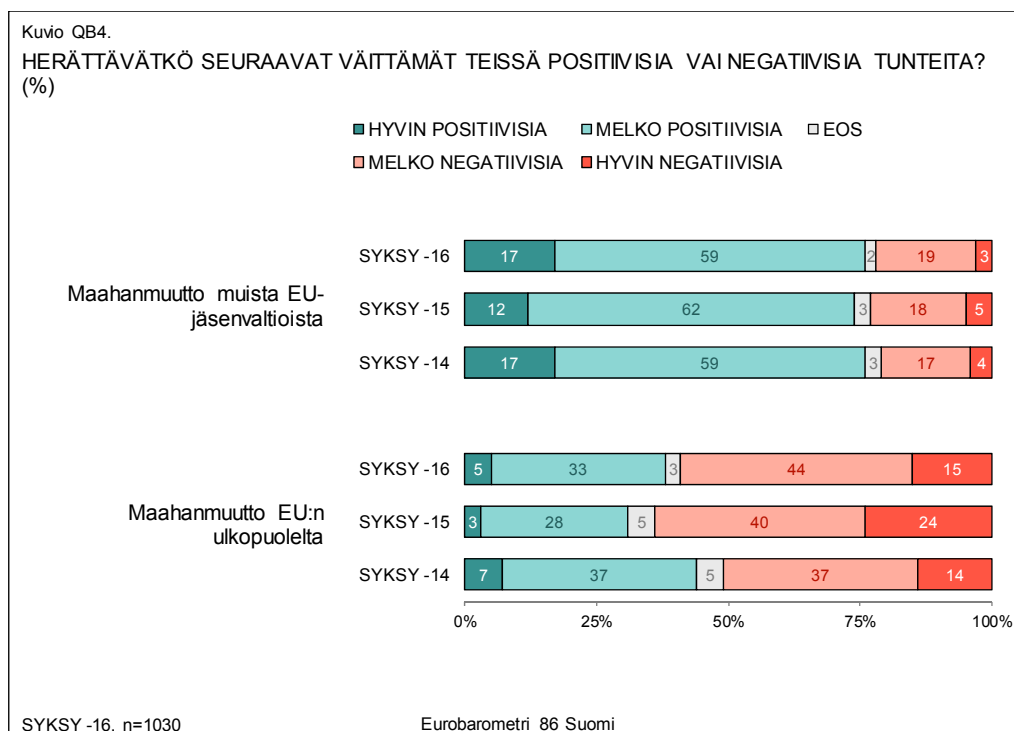
Maahanmuutto EU:n sisällä herättää suomalaisissa positiivisia tuntemuksia (76 %). Suomalaiset suhtautuvat EU:n sisäiseen maahanmuuttoon jonkin verran myönteisemmin kuin EU-kansalaiset keskimäärin.

Sen sijaan maahanmuutto EU:n ulkopuolelta maistuu suomalaisten mielestä pahalta. Enemmistö (59 %) toteaa, että maahanmuutto EU:n ulkopuolelta herättää kielteisiä tuntemuksia. Maahanmuuttoon EU:n ulkopuolelta suomalaiset suhtautuvat koko lailla samalla tavalla kuin EU-kansalaiset keskimäärin.

Kansainväliset sopimukset velvoittavat Suomea ja muita EU-maita ottamaan vastaan suojelua tarvitsevia turvapaikanhakijoita.

Laittomilla maahanmuuttajilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka eivät ole minkään EU:n jäsenvaltion kansalaisia ja jotka oleskelevat jossakin EU:n jäsenvaltiossa ilman viisumia tai oleskelulupaa. Rekisteröidyt turvapaikanhakijat eivät ole laittomia, koska turvapaikkaa hakeva henkilö oleskelee maassa laillisesti. Monet turvapaikan hakijat kuitenkin jäävät maahan laittomasti, vaikka turvapaikka on evätty.

Suomalaisista lähes kaikkia haluavat lisää toimenpiteitä EU:n ulkopuolelta tulevan luvattoman maahanmuuton estämiseksi.

Vain yksi kymmenestä (10 %) suomalaisesta katsoo, että ei ole tarvetta minkäänlaisille lisätoimille. Kyse on lähinnä siitä, millä tasolla laitonta maahanmuuttoa tulisi ehkäistä. Joka toinen (52 %) edellyttää asiassa EU-tason toimenpiteitä 27 prosentin pitäessä parempana, että asiaan vastattaisiin kansallisin toimenpitein. Joka kymmenennen (9 %) mielestä toimenpiteiden pitäisi kattaa sekä kansallinen että EU-taso.

Yleiseurooppalaista muuttopolitiikkaa kannattaa suomalaisten enemmistö (59 %). Joka kolmas (34 %) on sitä vastaan.

Enemmistö kannattaa yhteistä puolustus- ja turvallisuuspolitiikkaa

EU on Yhdysvaltojen ja Kiinan suurin kilpailija. EU myös pyrkii puolustamaan ihmisoikeuksia sekä edistämään demokratiaa ja hyvää hallintoa yli rajojensa.

EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tarkoituksena on toimia ja ajaa etuja yhtenäisesti maailmanpolitiikassa. Painoarvon kansainvälisessä politiikassa arvioidaan lisääntyvän, jos jäsenmaat puhuvat yhdellä äänellä.

Enemmistö suomalaisista (57 %) kannattaa yhteistä ulkopoliittikkaa. 38 prosenttia vastustaa sitä. Kaikista EU-kansalaisista kaksi kolmesta (66 %) kannattaa yhteistä ulkopoliittikkaa.

Euroopan unionin jäsenmaiden yhteinen puolustus- ja turvallisuuspolitiikka saa suomalaisilta enemmän kannatusta kuin yhteinen ulkopoliittikka. Kaikkiaan 65 prosenttia ottaa kantaa sen puolesta. Suomalaisen suhtautumista saattaa selittää se, että yhteinen puolustus- ja turvallisuuspolitiikka koetaan vaihtoehdoksi mahdolliselle Nato-jäsenyydelle.

Selvä enemmistö (64 %) suomalaisista torjuu sen, että EU ottaisi tulevana vuosina lisää jäsenmaita. Kolmannes (32 %) on kuitenkin lisälääjentyä puolesta. Suomalaiset suhtautuvat laajentumiseen hiukan kielteisemmin kuin EU-maiden kansalaiset keskimäärin.

Valtaosa (76 %) suomalaisista katsoo, että EU:n äänellä on merkitystä maailmassa. Suomalaiset ovat tästä asiasta vakuuttuneempia kuin EU-kansalaiset keskimäärin.

Suomalaiset keskimäärää tyytyväisempiä demokratian toimivuuteen EU:ssa

Euroopan unionin on sanottu kärsivän demokratiavajeesta, eli sen käyttämä ylivaltiollinen toimivalta ei ole demokraattisesti legitiimiä samalla tavalla kuin yksittäisten valtioiden kohdalla. Demokratiavaje ilmentää kansalaisten heikkoja mahdollisuuksia vaikuttaa Euroopan unionin päätöksentekoon.

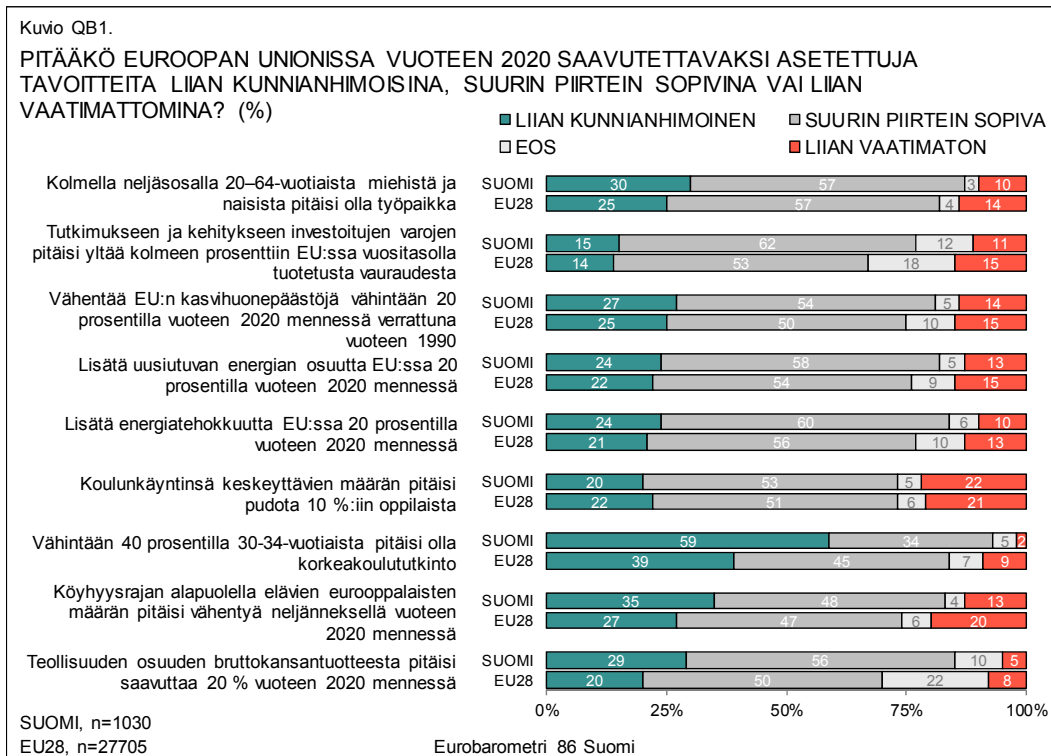
Enemmistö (52 %) suomalaisista kuitenkin arvioi, että demokratia toimii EU:ssa vähintäänkin melko hyvin. Tyytymättömiä on aika paljon (43 %). Suhtautuminen on pysytellyt jokseenkin vakiona viimeksi kuluneen noin kymmenen vuoden aikana. Suomalaiset ovat hieman tyytyväisempiä demokratian toimivuuteen EU:ssa kuin sen jäsenmaiden kansalaiset keskimäärin.

Kun kysymys demokratian toimivuudesta kohdistetaan omaan maahan, tyytyväisten suomalaisten osuus nousee tuntuvasti (77 %) ja tyytymättömien vähenee (22 %). Myös tässä asiassa suomalaiset osoittautuvat tyytyväisemmiksi kuin EU-kansalaiset keskimäärin.

EU:n tavoitteita pidetään sopivina

Suomalaisten enemmistö pitää valtaosaa Euroopan unionissa vuoteen 2020 saavutettavaksi asetettuja tavoitteita sopivina.

62 prosenttia ajattelee, että tutkimukseen ja kehitykseen investoitujen varojen yltäminen kolmeen prosenttiin EU:ssa vuositasolla tuotetusta vauraudesta on sopiva tavoite. Selkeä enemmistö pitää myös mm. energiatehokkuuteen, uusiutuvan energian osuuden nostamiseen tai kasvihuonepäästöjen vähentämistä koskevia tavoitteita realistisina.

Tavoitteista vain yksi on suomalaisten mielestä liian kunnianhimoinen: se, että 30 – 34 -vuotiaista 40 prosentilla pitäisi olla korkeakoulututkinto vuoteen 2020 mennessä.

V JOHTOPÄÄTÖKSET

EU merkitsee suomalaisille ennen muuta positiivisia käytännön asioita: vapautta matkustaa, opiskella ja työskennellä kaikkialla EU:n alueella sekä yhteistä rahaa. EU on heille myös rauhan, ihmisoikeuksien ja lakien kunnioittamisen unioni.

EU:n suurimmaksi ongelmaksi nousee suomalaisten keskuudessa maahanmuutto. Toiseksi keskeisimmäksi suomalaiset valitsevat jäsenvaltioiden julkisen talouden tilan. Jäsenmaiden julkisen talouden tilaa suomalaiset kuitenkin pitävät muita EU-kansalaisia tärkeämpänä kysymyksenä.

Enemmistö suomalaisista uskoo olevansa perillä Eurooppaa koskevista asioista erittäin tai melko hyvin. Suomalaiset otaksuvat itsensä ja muiden suomalaisten tietämyksen Euroopan asioista paremmaksi kuin EU-kansalaiset keskimäärin.

Enemmistö suomalaisista arvioi Euroopan taloudellisen tilan heikoksi. Heidän mielestään julkisen velan vähentämiseen tähtäviä toimenpiteitä ei voi viivyttää. Julkisia varoja pitäisi käyttää yksityisen sektorin investointien elvyttämiseen EU-tasolla. He uskovat, että EU:lla on keinoja kasvun ja työllisyyden edistämiseksi.

Suomalaiset suhtautuvat yksiselitteisesti myönteisesti EU-kansalaisten oikeuteen asua ja työskennellä missä tahansa EU-jäsenvaltiossa.

He suhtautuvat EU:n sisäiseen maahanmuuttoon myönteisemmin kuin EU-kansalaiset keskimäärin. Maahanmuuttoon EU:n ulkopuolelta he suhtautuvat jopa hieman kielteisemmin kuin EU-kansalaiset keskimäärin.

Kolme neljästä suomalaisesta kannattaa talous- ja rahaliittoa sekä yhteistä valuuttaa euroa. He suhtautuvat yhteiseen valuuttaan myönteisemmin kuin EU-kansalaiset keskimäärin.

Suomalaisten niukka enemmistö kannattaa yhteistä ulkopoliittikkaa. Saman voi sanoa heidän ajatuksistaan EU:n yhteisestä puolustus- ja turvallisuuspolitiikasta. Tosin kumman tahansa kannattajia on suomalaisissa vähemmän kuin EU-kansalaisissa keskimäärin.

Enemmistö arvioi, että demokratia toimii EU:ssa vähintäänkin melko hyvin. Tyytymättömiä on vajaa neljännes. Suomalaiset ovat tyytyväisempiä demokratian toimivuuteen Euroopan unionissa kuin EU-kansalaiset keskimäärin.